

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 213.958 van 17 juni 2011
in de zaak A. 197.010/XII-6251**

In zake: Ruben DE MUYNCK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Heirman
kantoor houdend te 9000 Gent
Keizervest 169
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW VRIJE TECHNISCHE INSTITUTEN VAN BRUGGE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Gerard Davidstraat 46 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 6 juli 2010, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 25 mei 2010 van de beroepscommissie van de vzw Vrije Technische Instituten van Brugge, waarbij Ruben De Muynck definitief wordt uitgesloten.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 mei 2011.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jelger Vitt, die loco advocaat Peter Heirman verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Saartje Callens, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is op het ogenblik van de bestreden beslissing ingeschreven als leerling in het tweede jaar van de tweede graad basismechanica, BSO, in het Vrij Technisch Instituut te Brugge.

3.2. Met een brief van 27 april 2010 deelt de adjunct-directeur aan verzoeker het volgende mee:

“De volgende feiten hebben zich voorgedaan:

- Op vrijdag 23 april 7^olestijd tijdens de les van Mevr. [R.B.] heb je een blad papier in brand gestoken en vooraan in de klas geworpen. De leerkracht vroeg wie dit gedaan had. Maar niemand durfde of wilde zeggen wie het gedaan had.
- De studiemeester/opvoeder en de adjunct directeur werden er bijgehaald en hebben de leerlingen gevraagd om op papier te schrijven wie dat er dit gedaan had. Er werd aan de leerlingen gezegd dat niemand de klas mocht verlaten tot de dader gekend was.

- Tegen alle afspraken in deed jij uw zin, stond je recht en verliet het klaslokaal. De uitdrukkelijke melding dat je dan ook kiest om niet meer naar school terug te mogen komen kon u niet tegenhouden.

Gezien de ernst van de hierboven vermelde feiten heb ik besloten een tuchtprocedure op te starten. In afwachting van de uitkomst van deze tuchtprocedure wordt Ruben preventief geschorst om de volgende redenen:

- Uw aanwezigheid vormt een gevaar voor het normale onderwijs- of vormingsgebeuren.

Deze preventieve schorsing werd mondeling reeds meegedeeld op vrijdag 23 april aan u en uw moeder.

Deze preventieve schorsing loopt tot het einde van de tuchtprocedure. U behoudt intussen het statuut van regelmatig ingeschreven leerling, maar hebt geen toegang tot school.

Voor ik een beslissing neem over een tuchtmaatregel ten aanzien van u bent u uitgenodigd tot een gesprek daarover op woensdag 5 mei om 9 uur”.

Een en ander resulteert in een tuchtbeslissing tot definitieve uitsluiting van verzoeker met ingang van 12 mei 2010. Verzoeker stelt hiertegen op 12 mei 2010 administratief beroep in bij de beroepscommissie.

3.3. Op 25 mei 2010 beslist de beroepscommissie “het besluit van de school te handhaven”. Dit is de bestreden beslissing. Ze wordt aan verzoeker meegedeeld met een brief van 27 mei 2010.

IV. Rechtsmacht van de Raad van State

4. Verwerende partij werpt op dat beslissingen inzake tuchtaangelegenheden in het vrij onderwijs niet vatbaar zijn voor vernietiging door de Raad van State. Zij voert aan, samengevat, dat zij een “puur privaatrechtelijke vzw” is, dat haar relatie met leerlingen en ouders van contractuele aard is en dat de beëindiging van die contractuele relatie geen bestuurshandeling uitmaakt.

5. Verzoeker antwoordt daarop het volgende in de memorie van wederantwoord:

“Verweerster stelt ten onrechte dat *in casu* een loutere contractuele band zou zijn beëindigd, en bijgevolg uw Raad niet bevoegd zou zijn nu het niet om een bestuurshandeling van een administratieve overheid zou gaan.

In beginsel is de verweerster een privaatrechtelijk instituut, dat contractuele verbintenissen sluit met haar leerlingen. Dergelijke verbintenissen -en het verbreken ervan- behoren tot het contentieux van de burgerlijke rechtbanken.

Zoals echter blijkt uit zowel de rechtspraak van uw Raad en het Hof van Cassatie heeft de verweerster een bijzonder statuut, waar zij beslissingen kan nemen ingevolge haar erkenning door de overheid, die de verzoeker individueel raken én die ook derden binden, meer bepaald inzake het examencontentieux.

Verweerster gaat verder dat *in casu* hoegenaamd geen examencontentieux doch een loutere uitsluiting uit het onderwijs zou voorliggen, hetgeen buiten de bevoegdheid van uw Raad zou vallen.

Verzoeker wenst op te merken dat zulks evenwel onjuist is.

In casu blijkt dat verweerster de zogenaamde contractuele band met de verzoeker heeft verbroken per einde mei 2010 hetzij quasi net voor aanvang van de examenperiode.

Verzoeker werd uitdrukkelijk uitgesloten van zowel het verkrijgen van onderwijs tot het einde van het schooljaar doch tevens van het afleggen van examens in het onderwijsinstituut van de verweerster.

Verzoeker werd aldus net voor de eindexamenperiode in zijn vierde jaar secundair onderwijs voor een onmogelijkheid geplaatst om zijn jaar alsnog met vrucht te beëindigen.

De de-factowerking van deze beslissing mag hoegenaamd niet worden onderschat daar deze aanzienlijk verdergaat dan een loutere uitsluiting tijdens het schooljaar, waarbij men nog het schooljaar met vrucht in een andere school kan voltooien.

Verzoeker werd net voor aanvang van de eindexamenperiode in zijn 4e jaar secundair onderwijs voor een voldongen beslissing geplaatst, die per definitie een C-attest (schooljaar niet met vrucht beëindigd) opleverde hoewel dit niet is uitgereikt.

Hoewel hij poogde, kon verzoeker niet terecht in een ander onderwijsinstituut.

Verweerster houdt ten onrechte het tegendeel voor.

Ofwel was in andere instituten gewoonweg geen plaats meer, ofwel [...] was het onmogelijk om de leerstof in te halen die vereist is om aldaar met vrucht de eindexamens af te leggen. Inderdaad is het geen kwestie dat de leerstof die verzoeker bij de verweerster heeft genoten identiek is aan deze in andere onderwijsinstituten.

Verzoeker heeft dan ook zijn jaar niet met vrucht kunnen beëindigen, hetgeen hem een *de facto* C-attest heeft opgeleverd: verzoeker beschikt enkel over een attest van slagen voor het 1e jaar van de 2e graad, waar hij bij verweerster bijna het 2e jaar van de 2e graad had voltooid (op de examens na).

Verzoeker kan op heden niet zijn eerste jaar in de 3e graad aanvangen nu hij geen certificaat voor beëindiging van de 2e graad heeft. Evenmin kan hij dergelijk attest verkrijgen zonder opnieuw een geheel schooljaar te voltooien, hetgeen neerkomt op een verlies van een volledig schooljaar!

De huidige bestreden beslissing van de verweerster overstijgt aldus in verregaande mate de werkingssfeer van een eenvoudige contractuele verbinding tussen partijen en heeft *de facto* een identieke werking van een C-atteest nu derde-onderwijsinstituten wel degelijk gebonden worden. Verzoeker kan immers enkel en alleen attest van slagen voor het eerste jaar van de 2e graad voorleggen, hetgeen hem zal dwingen om nogmaals het 2e jaar van de 2e graad af te leggen, hoewel hij dit reeds quasi volledig bij de verweerster had voltooid, met uitzondering van de eindexamens.

Verzoeker meent dan ook dat uw Raad *in casu* wel degelijk *ratione materiae* bevoegd is om kennis te nemen van het geding, en wel gelet op de *de facto* bestuurlijke werkingssfeer van de bestreden beslissing, die immers derde bindt.”

6. In de laatste memorie brengt verzoeker vooreerst nog stukken bij ten bewijze dat hij na zijn uitsluiting door verwerende partij effectief heeft gepoogd om zich in een ander onderwijsinstituut in te schrijven om zijn schooljaar alsnog met vrucht te beëindigen. In die zin herhaalt hij dat de bestreden beslissing hem wel degelijk heeft gefnuikt in zijn slaagkansen voor het afgelopen schooljaar zodat sprake is van een *de facto* C-atteest, waartegen verzoeker stelt beroep te kunnen instellen bij de Raad van State.

Voorts doet hij nog gelden dat het voor hem onmogelijk was om zijn examens af te leggen bij verwerende partij, nu hij daar niet meer werd toegelaten. Het is pas door toedoen van zijn raadsman dat hij zijn materiaal is kunnen gaan afhalen op de school.

Beoordeling

7. Overeenkomstig artikel 14, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State mag deze enkel kennis nemen van beroepen tot nietigverklaring ingesteld tegen de akten en reglementen van de onderscheiden administratieve overheden en van de wetgevende vergaderingen of van hun organen, daarbij inbegrepen de ombudsmannen ingesteld bij deze assemblees, van het Rekenhof en van het Grondwettelijk Hof, van de Raad van State en de administratieve rechtscolleges evenals van organen van de rechterlijke macht en van de Hoge Raad voor de Justitie met betrekking tot overheidsopdrachten en leden van hun personeel.

Verwerende partij is een vrije onderwijsinstelling, opgericht op privé-initiatief. Weliswaar kunnen instellingen die zijn opgericht door privépersonen, maar die erkend zijn door de federale overheid, de overheid van de gemeenschappen en gewesten, de provincies of gemeenten, en wanneer die instellingen een deel van het openbaar gezag uitoefenen, optreden als administratieve overheden in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, mits hun werking door de overheid wordt bepaald en gecontroleerd en zij beslissingen kunnen nemen die derden binden, meer bepaald door de eigen verplichtingen tegenover anderen eenzijdig te bepalen of door verplichtingen van die anderen eenzijdig vast te stellen. Dergelijke beslissingen kunnen dan het voorwerp zijn van een beroep tot nietigverklaring.

8. Aan verzoeker werd een maatregel van uitsluiting opgelegd, waaronder naar luid van artikel 74^{novies}, § 3, tweede lid, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II, moet worden verstaan: het ontnemen van het recht om het geheel van de vorming werkelijk en regelmatig te volgen in de school of het centrum.

Aan zo een tuchtmaatregel zijn, in beginsel, geen dwingende rechtsgevolgen verbonden voor derden; ze is integendeel louter te begrijpen als behorende tot de regels van de interne organisatie van de onderwijsinstelling.

9. Verzoeker erkent dit uitgangspunt, maar hij betoogt uitvoerig dat de thans bestreden beslissing verder gaat dan een loutere uitsluiting tijdens het schooljaar en voor hem *de facto* een C-attest inhield, zodat hij toch de nietigverklaring ervan kan vorderen.

10. Verzoeker werd met ingang van 12 mei 2010 definitief uitgesloten uit de school van verwerende partij. De reden voor die uitsluiting gaat terug op feiten die zich hebben voorgedaan tijdens een gewoon lesuur op 23 april 2010. Uit die omstandigheden blijkt alvast niet dat verwerende partij met de bestreden beslissing een examen- of examentuchtbeslissing heeft genomen.

11. Een dergelijke tuchtmaatregel determineert in beginsel ook niet de uiteindelijke studiebekrachtiging of de eventuele rechten op toelating tot het

volgende leerjaar. Zijn uitsluiting heeft wel tot gevolg dat verzoeker, om als minderjarige te voldoen aan de leerplicht, zich in een andere school moest inschrijven of veranderen naar huisonderwijs (individueel onderricht of privéschool).

Andere onderwijsinstellingen zijn bij hun beslissing over de eventuele inschrijving van verzoeker in niets gebonden door de bestreden tuchtmaatregel. Dat verzoekers poging om in een andere onderwijsinstelling onderkomen te vinden *de facto* geen resultaat opleverde, omdat naar beweerd werd er “geen plaats was in de school”, is niet van aard om in de bestreden beslissing *de iure* méér te lezen dan een loutere tuchtmaatregel. Dat de andere instelling “wederrechtelijk” heeft gehandeld door na te laten een weigeringsprocedure op te starten, zoals verzoeker in de laatste memorie uiteenzet, is een kwestie die vreemd is aan het voorliggend geschil.

12. Uit de vigerende regelgeving, meer bepaald uit artikel 74*undecies* van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II, volgt dat verzoeker bij verwerende partij “ingeschreven [bleef] tot op het ogenblik van inschrijving in een andere school”. Hij mocht luidens diezelfde decreetsbepaling zelfs “een gemotiveerde vraag stellen tot opvang door de school”, zoals hem ook werd meegedeeld bij de kennisgeving van de tuchtmaatregel.

Zolang hij daar ingeschreven en er dus een regelmatige leerling is -weze het een leerling die is uitgesloten van het recht op onderwijs aan die school- viel het de delibererende klassenraad toe op het einde van het schooljaar zich nog uit te spreken over het attest van verzoeker. Verwerende partij betoogt dat de klassenraad dit ook hééft gedaan, verzoeker betwist zulks.

Wat daar echter ook van weze, het is niet van aard om in de bestreden beslissing méér te lezen dan een loutere tuchtmaatregel. Tegen een eventuele weigering van de school om verzoeker alsnog op te vangen of hem aan examens te laten deelnemen en tegen het finaal uitgereikte attest -of het stilzitten van verwerende partij en de daaruit blijkende weigering om een attest uit te reiken- evenals tegen weigeringen van andere scholen om verzoeker in te schrijven staan verzoeker overigens aparte rechtsmiddelen ter beschikking. Bijgevolg is het

finaal aan verzoekers houding te wijten dat hij geen examens in juni heeft afgelegd, waardoor een schooljaar is verloren gegaan.

13. Verzoeker slaagt er niet in aan te tonen dat de bestreden beslissing meer is dan een zuivere tuchtmaatregel, zodat die beslissing niet kan worden beschouwd als een handeling die verwerende partij heeft verricht als administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 juni 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Dierk Verbiest